

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται να αποκτήσουν: Γνώσεις σχετικά με ιστορικές έννοιες, περιόδους, πρόσωπα και γεγονότα που σχετίζονται με τη βαλκανική πραγματικότητα, με έμφαση στη νεότερη και σύγχρονη περίοδο.

Εξοικείωση με το επιστημολογικό υπόβαθρο της Βαλκανικής και Ψηφιακής Ιστορίας και με τις δυνατότητες σύζευξης μεταξύ των δύο επιστημονικών πεδίων.

Ικανότητες συλλογής δεδομένων, αναλυτικής και κριτικής επεξεργασίας ενός ευρέος φάσματος ψηφιακών πηγών και διατύπωσης ερωτημάτων και ερμηνειών μέσα από την αξιοποίηση των κατάλληλων ψηφιακών εργαλείων και την εξοικείωση με τα αντίστοιχα

ψηφιακά περιβάλλοντα.

Ικανότητα σύνθεσης εργασιών που θα συνδυάζουν τις προδιαγραφές της επιστημονικής έρευνας με τις σύγχρονες ψηφιακές προκλήσεις.

Αναλυτικότερα, ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού, της στρατηγικής διδασκαλίας (διαλέξεις, πρόοδοι, ασκήσεις, ατομικές και ομαδικές εργασίες κλπ.) αλλά και της αξιολόγησης των φοιτητών σκοπεύουν στα Μαθησιακά Αποτελέσματα που θα περιλαμβάνουν:

α) Γνωσιακά: τη γνώση βασικών σταθμών στην ιστορία των Βαλκανίων με έμφαση στη νεότερη και σύγχρονη περίοδο, την ενημέρωση για την πορεία και την εξέλιξη των βαλκανικών σπουδών στην Ελλάδα και το εξωτερικό και την εξοικείωση με τις ψηφιακές μεθόδους συλλογής δεδομένων και έρευνας γύρω από καίριες πτυχές της πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής και πολιτισμικής ιστορίας των βαλκανικών περιοχών.

β) Κατανόηση: την κατανόηση βασικών ιστορικών εννοιών και όρων (Βαλκάνια, αυτοκρατορία έθνος, εθνικισμός κτλ.), της πολυσύνθετης ιστορικής πραγματικότητας των βαλκανικών περιοχών μέσα από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και του τρόπου που επιδρά η ψηφιακή συνθήκη στην πρόσληψη αυτού του ιστορικού παρελθόντος.

γ) Εφαρμογή: τη δυνατότητα αξιοποίησης των κατάλληλων ψηφιακών εργαλείων για την πολυπρισματική αναπαράσταση και προσέγγιση του ιστορικού παρελθόντος και για την παραγωγή και διάδοση της ιστορικής γνώσης.

δ) Ανάλυση: την ανάλυση των αιτιωδών σχέσεων μεταξύ των ιστορικών γεγονότων, του ιστορικού πλαισίου αλλά και των ψηφιακών τεκμηρίων για την έρευνα θεμάτων της νεότερης και σύγχρονης βαλκανικής ιστορίας.

ε) Σύνθεση: τη συνεκτίμηση των διαφορετικών εκδοχών και ερμηνευτικών οπτικών του ιστορικού παρελθόντος, τη διατύπωση των κατάλληλων ερευνητικών ερωτημάτων και τη σύνθεση επιστημονικά τεκμηριωμένων εργασιών –ατομικών και ομαδικών– πάνω σε θέματα Βαλκανικής Ιστορίας.

στ) Αξιολόγηση: τη διατύπωση αξιολογικών κρίσεων πάνω στις πηγές και τη βιβλιογραφία και την ανάπτυξη κριτικής στάσης και αναστοχασμού πάνω στον τρόπο δημιουργίας και αξιοποίησης των ψηφιακών δεδομένων και τη συμβολή της ψηφιακής συνθήκης στην ερμηνευτική αναπλαισίωση όψεων του ιστορικού παρελθόντος των Βαλκανίων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο

Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται, αναλύονται και ερμηνεύονται όψεις της πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής, πολιτισμικής και πολιτικής ιστορίας των βαλκανικών περιοχών κατά τη νεότερη και σύγχρονη περίοδο μέσα από την αξιοποίηση των ψηφιακών πηγών και των κατάλληλων ψηφιακών εργαλείων. Το μάθημα δομείται πάνω σε δύο βασικούς άξονες: α) Τα ψηφιακά εργαλεία και περιβάλλοντα στις βαλκανικές ιστορικές σπουδές και β) ψηφιακή αναζήτηση ιστορικών πηγών, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ψηφιακή ανάλυση σωμάτων πηγών. Στόχος του μαθήματος είναι να μπορούν οι φοιτητές να κατανοήσουν το πολυσύνθετο ιστορικό πλαίσιο των βαλκάνιων κόσμων καθώς και να εξοικειωθούν και να αναστοχαστούν πάνω στους τρόπους με τους οποίους δύναται η ψηφιακή συνθήκη να συμβάλει στην αναανομηματοδότηση αυτής της ιστορικής πραγματικότητας.

Διδακτικές Ενότητες:

1. Ενημέρωση φοιτητών: Αναλυτική παρουσίαση του περιγράμματος του μαθήματος: στοχοθεσία, επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, διδακτικές ενότητες, διδακτική μεθοδολογία, μέθοδοι αξιολόγησης. Εννοιολογικές οριοθετήσεις/αποσαφηνίσεις: Ο όρος *Βαλκάνια* και οι μετέπειτα συνυποδηλώσεις του. Ανάλυση ιστορικών όρων και εννοιών που σχετίζονται με τη νεότερη και σύγχρονη βαλκανική ιστορία (αυτοκρατορία, έθνος,

εθνικισμός κτλ).

2. Βασικοί σταθμοί στην ιστορία των Βαλκανίων με έμφαση στη νεότερη και σύγχρονη περίοδο. Η πορεία και εξέλιξη των βαλκανικών σπουδών στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

3. Ψηφιακές πηγές, ψηφιακά εργαλεία και ψηφιακά περιβάλλοντα: παρουσίαση των δυνατοτήτων και των τρόπων αξιοποίησής τους.

4. Ψηφιακές πηγές, ψηφιακά εργαλεία και ψηφιακά περιβάλλοντα: παρουσίαση των δυνατοτήτων και των τρόπων αξιοποίησής τους.

5. Ψηφιακές πηγές, ψηφιακά εργαλεία και ψηφιακά περιβάλλοντα: παρουσίαση των δυνατοτήτων και των τρόπων αξιοποίησής τους.

6. Ψηφιακές πηγές, ψηφιακά εργαλεία και ψηφιακά περιβάλλοντα: παρουσίαση των δυνατοτήτων και των τρόπων αξιοποίησής τους.

7. Ψηφιακές πηγές, ψηφιακά εργαλεία και ψηφιακά περιβάλλοντα: παρουσίαση των δυνατοτήτων και των τρόπων αξιοποίησής τους.

8. Ψηφιακές πηγές, ψηφιακά εργαλεία και ψηφιακά περιβάλλοντα: παρουσίαση των δυνατοτήτων και των τρόπων αξιοποίησής τους.

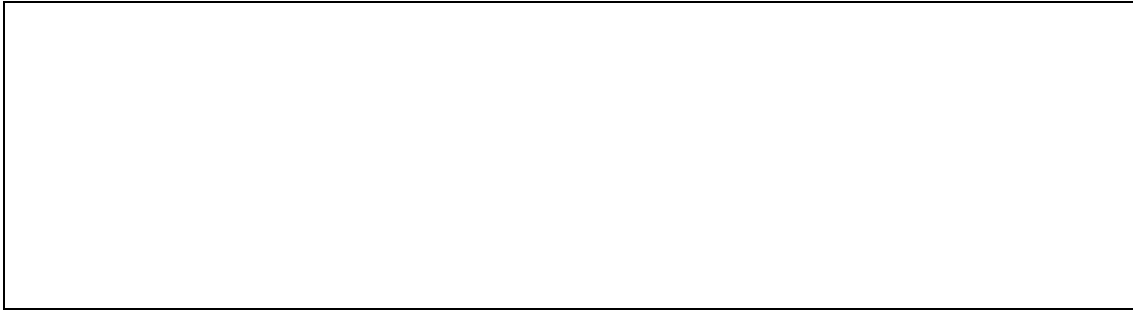
9. Τα Βαλκάνια στη δίνη των πολεμικών αναμετρήσεων του 20^{ου} αιώνα: χαρτογράφηση, ανάλυση και ερμηνεία των εδαφικών, γεωπολιτικών και δημογραφικών μεταβολών μέσα από ψηφιακά τεκμήρια και εργαλεία.

10. Οι διαβαλκανικές σχέσεις στην ψυχροπολεμική περίοδο μέσα από τον ημερήσιο και περιοδικό τύπο: αξιοποίηση των ψηφιακών αρχείων, συλλογών και σωμάτων κειμένων.

11. Η διαχείριση του ιστορικού παρελθόντος στις βαλκανικές κοινωνίες: μνημονικοί τόποι και αφηγήσεις στην ψηφιακή σφαίρα.

12. Η διαχείριση του ιστορικού παρελθόντος στις βαλκανικές κοινωνίες: μνημονικοί τόποι και αφηγήσεις στην ψηφιακή σφαίρα.

13. Παρουσιάσεις ατομικών και ομαδικών εργασιών των φοιτητών. Συνολική αξιολογική αποτίμηση του μαθήματος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή και βιντεοπρωτόκολλα. Αξιοποίηση πολυτροπικού και πολυμεσικού υλικού στη διδασκαλία. Επικοινωνία και συντονισμός μελέτης και εκπόνησης εργασιών μέσω του e-class.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>39</p>
	<p>Διαδραστική Διδασκαλία</p>	<p>21</p>
	<p>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</p>	<p>30</p>
	<p>Συγγραφή εργασίας</p>	<p>35</p>
	<p></p>	<p></p>
	<p></p>	<p></p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>125</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική. Οι φοιτητές/τριες καλούνται να εκπονήσουν επιστημονικές εργασίες (ατομικές ή ομαδικές). Συνεχής ανατροφοδότηση τόσο στο πλαίσιο των μαθημάτων όσο και στο πλαίσιο ξεχωριστών συναντήσεων με τους/τις φοιτητές/τριες. Παρουσίαση των εργασιών στην τάξη και τελική υποβολή του κειμένου κατά τη διάρκεια της εξεταστικής.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

M. Mazower, *Τα Βαλκάνια*, μτφρ. Κώστας Κουρεμένος, Αθήνα 2013.

D. Mujadžević(edit.), *Digital Historical Research on Southeast Europe and the Ottoman Space*, Peter Lang 2021.

Tr. Stoianovich, *Βαλκάνιοι Κόσμοι*, μτφρ. Δ. Σταματόπουλος, Αθήνα 2024.

B. Jelavich, *Ιστορία των Βαλκανίων. 18^{ος}-19^{ος} Αιώνας, τ.1*, μτφρ. Χρ. Δεληστάθη, Αθήνα 2006.

Της ίδιας, *Ιστορία των Βαλκανίων II 20^{ος} αιώνας*, μτφρ. Χριστίνα Δεληστάθη, Αθήνα 2006.

Σπ. Σφέτας, *Εισαγωγή στην Βαλκανική ιστορία. Από την Οθωμανική Κατάκτηση των Βαλκανίων μέχρι τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο(1354-1918)*, τ. 1, Θεσσαλονίκη 2009.

Του ίδιου, *Εισαγωγή στη Βαλκανική Ιστορία, τ.2*, Θεσσαλονίκη 2011.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Balkan Studies

Südost-Forschungen